

Forslag

til

Lov om et hovedstadsråd.

Fremsat den 16. maj 1973 af *indenrigsministeren*.

Kapitel 1.

Hovedstadsrådet.

§ 1. Hovedstadsrådet varetager de i kapitel 4 nævnte fælles opgaver inden for hovedstadsområdet.

Stk. 2. Hovedstadsområdet omfatter i denne lov Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksberg og Roskilde amtskommuner.

Kapitel 2.

Hovedstadsrådets sammensætning.

§ 2. Hovedstadsrådet består af 37 medlemmer.

Stk. 2. Hovedstadsrådets medlemmer vælges blandt medlemmerne af kommunalbestyrelserne og amtsrådene i hovedstadsområdet, jfr. § 6, stk. 1.

Stk. 3. Hovedstadsrådets medlemmer vælges af partiernes grupper i Københavns borgerrepræsentation, Frederiksberg kommunalbestyrelse samt Københavns, Frederiksberg og Roskilde amtsråd efter §§ 3-9. En partigruppe omfatter det eller de medlemmer af det kommunale råd, der er valgt for samme parti eller på samme kandidatliste uden for partierne.

§ 3. Forud for de kommunale valg fordeles hovedstadsrådets mandater på de i § 1, stk. 2, nævnte 5 områder på grundlag af forholdstal, der for hvert område udgør områdets senest forud for den 1. januar i valgåret offentliggjorte registerfolketal. Hvis de mandattal, der fremkommer

ved denne fordeling, ikke er hele tal og derfor, når brøkerne bortkastes, tilsammen ikke giver det fornødne antal mandater, forhøjes den eller de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode).

Stk. 2. Indenrigsministeren bekendtgør den fordeling af hovedstadsrådets mandater på de 5 områder, der er foretaget i henhold til stk. 1.

§ 4. Efter de kommunale valg fordeles først hovedstadsrådets mandater på de partier (kandidatlister), der har opnået repræsentation i et eller flere af de i § 2, stk. 3, nævnte kommunale råd. Fordelingen foretages i forhold til disse partiers (kandidatlisters) samlede stemmetal for hele hovedstadsområdet ved valget til de nævnte kommunale råd. Summen af partiernes (kandidatlisternes) stemmetal divideres med et tal svarende til hovedstadsrådets medlemstal, og med det herved fremkomne tal divideres de enkelte partiers (kandidatlisters) samlede stemmetal. Hvis de kvotienter, der fremkommer ved divisionen, ikke er hele tal og derfor, når brøkerne bortkastes, tilsammen ikke giver 37, forhøjes den eller de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode).

§ 5. Efter fordelingen af hovedstadsrådets mandater på partier (kandidatlister), jfr. § 4, fordeles rådets mandater på partierne (kandidatlisterne) i de enkelte områder inden for områdets mandattal, jfr. § 3. Fordelingen sker ved, at stemmetallene i hvert af de 5 områder for hvert af de partier

(kandidatlistes), der skal repræsenteres i hovedstadsrådet, divideres med 1, 4, 7, 10 o.s.v. Den største af de herved fremkomne kvotienter giver partiet (kandidatlisten) i det område, den er tilfaldet, ret til at besætte det første mandat, den næststørste kvotient giver partiet (kandidatlisten) i det område, den er tilfaldet, ret til at besætte det andet mandat, o.s.v.

Stk. 2. Når et parti (kandidatliste) eller et område har fået det antal mandater, som det skal have, jfr. §§ 3 og 4, kommer partiet (kandidatlisten) eller området ikke videre i betragtning ved fordelingen, men denne foretages da for de øvrige partier (kandidatlistes) og for de andre områder, indtil samtlige mandater er fordelt. Er to eller flere kvotienter lige store, foretager indenrigsministeren lodtrækning.

Stk. 3. Tilfalder et mandat efter stk. 1 og 2 et parti (en kandidatliste) i et område, hvor partiet (kandidatlisten) ikke er repræsenteret i amtsrådet eller — for Københavns og Frederiksberg kommuner — i borgerrepræsentationen henholdsvis kommunalbestyrelsen, skal mandatet forlods besættes af partiet i det område, hvor partiet ved beregningen efter stk. 1 har opnået den største ikke-anvendte kvotient, og hvor partiet er repræsenteret i det nævnte kommunale råd. Herefter fordeles de øvrige mandater efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Snarest efter de kommunale valg underretter indenrigsministeren de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd om resultatet af beregningen.

§ 6. I tilslutning til det konstituerende møde i hver af de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd, der er nævnt i § 2, stk. 3, eller snarest derefter vælger de repræsentationsberettigede partiers (kandidatlistes) grupper blandt de i vedkommende kommune eller amtskommune bosiddende medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd det antal medlemmer til hovedstadsrådet, som den enkelte gruppe er berettiget til. I mangel af enighed i partigruppen foretages flertalsvalg. Kan en partigruppe ikke vælge det fornødne antal medlemmer til hovedstadsrådet, besættes de herefter ledige pladser ikke.

Stk. 2. Partigruppen vælger efter reglerne i stk. 1 stedfortrædere for de medlemmer, der er valgt til hovedstadsrådet. Stedfortræ-

derne vælges i den rækkefølge, de skal indtræde i hovedstadsrådet.

Stk. 3. Meddelelse om, hvem der er valgt som medlemmer og stedfortrædere til hovedstadsrådet, gives straks til det afgående hovedstadsråds formand.

Stk. 4. Klager og tvivlsspørgsmål i forbindelse med valget af medlemmer og stedfortrædere til hovedstadsrådet afgøres af indenrigsministeren, der kan fastsætte nærmere regler om valgets foretagelse.

§ 7. Ethvert medlem af de kommunale råd, der er nævnt i § 2, stk. 2, skal modtage valg til hovedstadsrådet, medmindre han:

- 1) er fyldt 60 år,
- 2) er borgmester i en kommune eller amtskommune,
- 3) er formand for Københavns borgerrepræsentation, eller
- 4) har været medlem af hovedstadsrådet i otte år eller derover, og der ikke derefter er forløbet otte år.

Stk. 2. Hovedstadsrådet kan, når helbredsmæssige eller andre særlige grunde taler derfor, tillade et medlem at udtræde af hovedstadsrådet.

§ 8. Medlemmerne af hovedstadsrådet vælges for en fireårig periode, der er sammenfaldende med valgperioden for de kommunale råd. Medlemmernes mandater bortfalder dog ikke, før valg af medlemmerne af det nye hovedstadsråd har fundet sted.

Stk. 2. Ophører et medlem af hovedstadsrådet med at beklæde det hverv som medlem af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, der har betinget hans valg, bortfalder hans mandat i hovedstadsrådet samtidig.

§ 9. Hvis et medlem i valgperiodens løb udtræder af hovedstadsrådet eller dør, indtræder i hans sted vedkommende stedfortræder, jfr. § 6, stk. 2.

Stk. 2. Er stedfortræderlisten udtømt, vælger partigruppen efter § 6 yderligere stedfortrædere.

§ 10. Det afgående hovedstadsråds formand indkalder medlemmerne af det nye hovedstadsråd til rådets konstituerende møde straks efter, at han har modtaget meddelelse om, hvem der er valgt til medlemmer og stedfortrædere.

Kapitel 3.

Styrelsen af hovedstadsrådets anliggender.

§ 11. De nærmere regler om styrelsen af de anliggender, der er henlagt til hovedstadsrådet, fastsættes i en styrelsesvedtægt, der vedtages af hovedstadsrådet og stadfæstes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Hovedstadsrådet vedtager selv sin forretningsorden.

§ 12. Medmindre andet bestemmes i styrelsesvedtægten, finder nedennævnte bestemmelser i lov om kommunernes styrelse tilsvarende anvendelse for styrelsen af de anliggender, der er henlagt til hovedstadsrådet:

- 1) om valg af formand og næstformænd, jfr. §§ 6 og 7, idet valget af formanden ledes af det medlem, der længst har været medlem af hovedstadsrådet, eller hvis flere har været medlem lige længe, af den ældste af disse. Hovedstadsrådets formand kan ikke samtidig være amtsborgmester, borgmester, medlem af Københavns magistrat eller formand for Københavns borgerrepræsentation,
- 2) om møder m. v., jfr. §§ 9-16,
- 3) om udvalg m. v., jfr. kapitel III,
- 4) om kommunalbestyrelsens formand, jfr. kapitel IV,
- 5) om kommunens økonomiske forvaltning, jfr. kapitel V, idet forslag til årsbudget dog skal udarbejdes til hovedstadsrådet inden den 1. august, og budgetforslagets 2. behandling senest foretages den 1. september, og
- 6) om arkivalier, oplysningspligt samt løn- og øvrige ansættelsesforhold for personale i kommunal tjeneste, jfr. §§ 62, 63 og 67.

§ 13. Tilsynet med hovedstadsrådets virksomhed varetages af indenrigsministeren. Lov om kommunernes styrelse §§ 54-56, § 57, stk. 1, § 59, stk. 1, § 60 og § 61, stk. 1 og 2, om tilsynet med kommunalbestyrelsens virksomhed finder tilsvarende anvendelse på tilsynet.

Kapitel 4.

Hovedstadsrådets opgaver og økonomi.

§ 14. Hovedstadsrådet skal i overensstemmelse med den herom gældende lovgivning:

- 1) varetage regionplanlægning,
- 2) varetage samordning, udbygning og drift af kollektiv lokaltrafik og medvirke til en samlet trafikplanlægning,
- 3) medvirke ved planlægning og gennemførelse af en samlet miljøbeskyttelse,
- 4) varetage planlægning af vandforsyning samt efter bemyndigelse fra ministeren for forureningsbekæmpelse varetage vandfordeling og forestå udbygning og drift af vandforsyning, og
- 5) forestå en overordnet sygehusplanlægning.

Stk. 2. Vedkommende ministre fremsætter forslag til ændringer i lovgivningen som følge af, at hovedstadsrådet skal varetage de opgaver, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Hovedstadsrådet kan med indenrigsministerens samtykke beslutte at varetage andre opgaver, som ikke ved lovgivningen er henlagt til kommunerne, amtskommunerne, staten eller andre.

§ 15. Hovedstadsrådet yder til fremme af regionplanlægningens virkeliggørelse lån eller tilskud af en hovedstadsfond til hovedstadsområdet kommuner og amtskommuner til følgende formål:

- 1) erhvervelse af arealer samt bygge- og bymodning,
- 2) projektering og anlæg af veje og andre trafik anlæg af regional betydning,
- 3) etablering af hovedkloakker, afskærende ledninger og rensningsanlæg samt anlæg for affaldsbehandling,
- 4) etablering af vandforsyningsanlæg og hovedvandleddninger,
- 5) sanerings- og andre byfornyelsesforanstaltninger, og
- 6) foranstaltninger af betydning for befolkningens fritidsliv.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for ydelse af lån eller tilskud fra hovedstadsfonden, herunder om tilsagn om støtte udover ét regnskabsår.

§ 16. De udgifter, der efter hovedstadsrådets årsbudget er forbundet med rådets virksomhed, herunder støtten til de formål, der er nævnt i § 15, tilvejebringes ved lig-

ning på Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner samt på Københavns og Frederiksberg kommuner.

§ 17. Påligningen sker i forhold til de indkomster, af hvilke de nævnte amtskommuner og Københavns og Frederiksberg kommuner får indkomstskat for regnskabsåret forud for beregningen af bidragene. Dette indkomstgrundlag opgøres efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren.

§ 18. Hovedstadsrådet foretager umiddelbart efter vedtagelsen af årsbudgettet indberetning til indenrigsministeren om størrelsen af det beløb, der skal tilvejebringes ved ligning på de amtskommuner og kommuner, der er nævnt i § 16. Indenrigsministeren underretter senest to uger før udløbet af fristen for vedtagelsen af de kommunale årsbudgetter amtsrådene og kommunalbestyrelserne om størrelsen af bidraget til hovedstadsrådet. Eventuelle ændringer af beregningen meddeles amtsrådene og kommunalbestyrelserne senest to uger før regnskabsårets begyndelse.

Stk. 2. Tvivlsspørgsmål om beregningen af bidraget afgøres endeligt af indenrigsministeren.

§ 19. Indbetaling af bidraget sker efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren.

Kapitel 5.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 20. Hovedstadsrådet vælges første gang i forbindelse med de kommunale valg i 1974.

Stk. 2. Ved fordelingen af hovedstadsrådets mandater på de 5 områder i forbindelse med de kommunale valg i 1974 bestemmes det forholdstal, der er omtalt i § 3, stk. 1, 1. pkt., som summen af områdets senest forud for den 1. januar offentliggjorte registerfolketal og områdets areal i kvadratkilometer ganget med en faktor på 50.

Stk. 3. I forbindelse med de kommunale valg i 1978 bestemmes forholdstallet på samme måde, dog at arealfaktoren nedsættes til 20.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter efter forhandling med det fællesudvalg, der er nævnt i § 21, størrelsen af det beløb, der for

regnskabsåret 1974-75 skal tilvejebringes ved ligning på de amtskommuner og kommuner, der er nævnt i § 16.

Stk. 5. Fællesudvalgets formand modtager meddelelse om, hvem der i forbindelse med de kommunale valg i 1974 er valgt som medlemmer og stedfortrædere til hovedstadsrådet, og indkalder de valgte medlemmer til det konstituerende møde.

§ 21. Til forberedelse af hovedstadsrådets virksomhed vælges et fællesudvalg på 37 medlemmer efter principperne i kapitel 2. Indenrigsministeren fordeler mandaterne på partierne i de enkelte områder på grundlag af registerfolketallet pr. 1. januar 1973, en arealfaktor på 50 samt de afgivne stemmer ved de kommunale valg i 1970 til de kommunale råd, der er nævnt i § 2, stk. 3.

§ 22. Fællesudvalget udarbejder og vedtager et årsbudget for hovedstadsrådets virksomhed i 1974-75.

Stk. 2. Fællesudvalget udarbejder et udkast til styrelsesvedtægt for hovedstadsrådet. Udkastet gælder som styrelsesvedtægt for hovedstadsrådet, indtil et af hovedstadsrådet vedtaget forslag, der skal indsendes til indenrigsministeren inden den 1. oktober 1974, er stadfæstet.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for fællesudvalgets nedsættelse og virksomhed. Indenrigsministeren kan med henblik på hovedstadsrådets oprettelse give regler om, at fællesudvalget indtil den 31. marts 1974 skal varetage opgaver eller udøve beføjelser efter § 14, stk. 1, der efter lovgivningen tilkommer kommuner eller amtskommuner i hovedstadsområdet.

§ 23. Fællesudvalget forbereder og planlægger hovedstadsrådets virksomhed, herunder den nærmere organisation af hovedstadsrådets administration. Amtsråd, kommunalbestyrelser og kommunale eller amtskommunale fællesskaber i hovedstadsområdet skal yde fællesudvalget fornøden bistand til denne forberedelse og planlægning og herunder tilvejebringe og meddele de oplysninger, fællesudvalget måtte ønske, samt lade sig repræsentere ved forhandlinger m. v.

§ 24. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om ydelse af diæter til medlemmerne af fællesudvalget. Når forholdene taler derfor, kan indenrigsministeren efter indstilling fra fællesudvalget godkende, at der i stedet for diæter ydes formanden for fællesudvalget et honorar.

Stk. 2. Udgifterne ved fællesudvalgets virksomhed fordeles af udvalget på de amtskommuner og kommuner, der er nævnt i § 1, stk. 2, i forhold til registerfolketallene den 1. januar 1973.

§ 25. Loven forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1976-77.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

I folketingsåret 1971-72 fremsatte regeringen en række lovforslag, der tilsammen tog sigte på en reform af de kommunale forhold m. v. i hovedstadsområdet. Der var tale om følgende lovforslag:

Forslag til lov om en amtskommune for hovedstadsområdet,

forslag til lov om udligning i hovedstadsområdet, forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds og

forslag til lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet.

Alene forslaget til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds blev gennemført, jfr. lov nr. 283 af 7. juni 1972. Loven tilsigter en begrænset revision af kommuneinddelingen i amtsrådsredsen, idet det ved gennemførelsen af loven udtrykkelig er forudsat, at der skal oprettes et overordnet hovedstadsorgan til varetagelse af de fællesopgaver, der omfatter alle kommuner i området, d. v. s. i første række udarbejdelsen og virkeliggørelsen af regionplanlægningen. Kommunalreformkommissionen har påbegyndt arbejdet med revisionen af den kommunale inddeling, der tilstræbes gennemført pr. 1. april 1974.

Lovforslagene om en amtskommune for hovedstadsområdet, om hovedstadsudligningen og om regionplanlægningen i området nåede ikke at blive færdigbehandlet i 1971-72. Et enigt folketingsudvalg henstillede imidlertid, at forslag om en hovedstadsreform blev fremsat så betids i 1972-73, at en nyordning kunne vedtages i løbet af dette folketingsår. Med henblik på en hurtig videreførelse af folketingsarbejdet genfremsatte regeringen derfor de tre lovforslag i uændret skikkelse den 8. november 1972 (F. 81, 82 og 88, 1972-73). Samtidig fremsatte medlemmer af Venstres og Det radikale venstres folketingsgrupper forslag til lov om et hovedstadsråd (F. 103, 1972-73).

På grundlag af folketingets 1. behandling af lovforslagene og under hensyn til de forhandlinger, der

har været ført mellem folketingsudvalget angående hovedstadsreformen og indenrigsministeren, har regeringen besluttet at fremsætte nærværende forslag til lov om et hovedstadsråd. I forståelse med folketingsudvalget fremsættes samtidig et nyt forslag til lov om udligning i hovedstadsområdet, der er tilpasset en treleddet administrativ struktur og andre ændringer, der har været forhandlet med folketingsudvalget. De lovforslag, der blev genfremsat af indenrigsministeren den 8. november 1972 (F. 81 og 82), kan herefter trækkes tilbage.

De fornødne ændringer i lovgivningen vedrørende varetagelsen af de opgaver, der foreslås henlagt til hovedstadsrådet, herunder forslaget til lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet (F. 88, 1972-73), vil ligeledes blive tilpasset den nu foreslåede hovedstadsstruktur.

Regeringen har ved dette lovgivningsinitiativ lagt afgørende vægt på, at det fra alle sider er erkendt, at gennemførelsen af en administrativ reform i hovedstadsområdet er en særdeles presserende opgave, der ikke tåler yderligere opsættelse. Der er imidlertid indsat en bestemmelse i lovforslaget, hvorefter loven skal forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1976-77. Revisionsbestemmelsen må ses på baggrund af den principielle usikkerhed, der har gjort sig gældende både med hensyn til hovedstadsordningens administrative struktur („storamtsråd“ *ctr.* hovedstadsråd) og i forbindelse med reglerne om valg af et hovedstadsråd og finansieringen af dets virksomhed. Disse spørgsmål har været vurderet forskelligt i folketingsudvalget angående hovedstadsreformen, og lovforslaget betegner derfor på disse punkter et kompromis mellem partierne. Regeringen anser fortsat en løsning, baseret på et amtsråd for hele hovedstadsområdet, for mest rationel, ligesom regeringen i øvrigt ville have foretrukket et direkte valg til det nu foreslåede hovedstadsråd. For at opnå en bred tilslutning til hovedstadsreformens gennemførelse har regeringen dog foreløbig givet afkald på at søge disse synspunkter

gennemført. Da hovedstadsrådet betegner en nydannelse i dansk lokalforvaltning, finder regeringen det imidlertid rimeligt, at de punkter i hovedstadsreformen, hvorom der således har hersket principiel uenighed, tages op til fornyet overvejelse, når de fornødne praktiske erfaringer er indhøstet.

Baggrunden for en reform af hovedstadsområdet administrative struktur.

Ved den som led i kommunalreformen pr. 1. april 1970 gennemførte almindelige inddelingsreform, hvorved samtlige kommuneopdelte bysamfund uden for hovedstaden blev sammenlagt, blev der for disse bysamfund tilvejebragt et rationelt grundlag for varetagelsen af de kommunale opgaver. Samtidig blev det sikret, at planlægningen og tilrettelæggelsen af den fremtidige byudvikling kunne ske efter en samlet vurdering af den ønskelige befolknings- og erhvervsudvikling i byområdet under ét. Ved sammenlægningen af de administrativt opdelte bysamfund opnåedes endvidere, at de indbyrdes meget forskellige kommunale skattetryk inden for byområdernes enkelte dele blev fuldstændig udjævnet.

Et tilsvarende fælles grundlag for varetagelsen af de kommunale opgaver og for udskrivningen af de hertil fornødne skatter er derimod ikke tilvejebragt for det københavnske bysamfund, idet Københavns og Frederiksberg kommuner og Københavns amtsråds-kreds blev holdt udenfor den almindelige inddelingsreform. Når disse områder ikke blev inddraget under inddelingsreformen, var det imidlertid ikke, fordi den eksisterende opdeling i kommuner og amtskommuner havde været uden problemer. Tværtimod var det allerede tidligt erkendt, at den kommunale inddeling i hovedstadsområdet medførte koordinationsvanskeligheder m. m., der endog var af en ganske særlig størrelsesorden som følge af bysamfundets udstrækning og stærke befolkningskoncentration. Man fandt det imidlertid ikke på forhånd givet, at princippet om én by — én kommune umiddelbart burde finde anvendelse, og derfor blev de nævnte områder i første omgang undtaget fra inddelingsreformen.

Problemerne som følge af den administrative struktur er stadig øget, efterhånden som byudviklingen med udgangspunkt i det gamle københavnske bysamfund har bredt sig ud over området. Denne udvikling har givet anledning til, at der såvel med staten som initiativtager som på foranledning af områdets kommuner og amtskommuner i den sidste menneskealder er udfoldet adskillige bestræbelser for at nå frem til en administrativ nyordning

for det københavnske bysamfund. De hidtidige forsøg er imidlertid alle endt resultatløse, senest er på initiativ af områdets fem sekundærkommuner i 1967-69 iværksat udvalgsarbejde. På den baggrund nedsatte den tidligere regering i 1970 et *hovedstadsreformudvalg* med den opgave at tilvejebringe et grundlag for samt forslag til en reform for hovedstadsområdet.

Udvalget afgav betænkning i april 1971 og fremkom heri med et forslag til en administrativ reform for hovedstadsområdet. På grundlag af en omfattende undersøgelse af de kommunale forhold m. v., hvorom der er redegjort i betænkningen „Hovedstadsområdet. Befolkning, opgaver, økonomi“, fastslog udvalget, at en reform geografisk måtte omfatte Københavns og Frederiksberg kommuner og Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner. Udvalgets undersøgelse havde vist, at der inden for et således afgrænset område i det store og hele eksisterer de samme problemer, som havde foreligget for landets øvrige bysamfund, der administrativt havde været delt mellem flere kommuner. Dette gjaldt især det udtalte behov for en for hele bysamfundet fælles planlægning, der under hensyntagen til områdets fremtidige udvikling nødvendigvis måtte omfatte samtlige fem sekundærkommuner. Udvalget tog dog samtidig klart afstand fra tanken om at anvende kommunalreformens princip om én by — én kommune, der ville føre til dannelse af én hele området omfattende kommune og betyde en næsten total prisgivelse af det lokale selvstyre.

Ud fra disse forudsætninger, hvorom der var enighed i udvalget, foreslog et flertal af udvalgets medlemmer, at der som en overbygning over de eksisterende amtskommuner og kommuner etableres et indirekte valgt fællesorgan, udgået af de sekundærkommunale råd, et hovedstadsråd. Dette hovedstadsråd skulle efter nærmere af udvalget foreslåede regler varetage de fælles opgaver for området: regionplanlægning, trafik, hovedkloakering og rensningsanlæg, vandindvinding samt sygehusplanlægning. Hovedstadsrådet skulle have adgang til selvstændig skatteudskrivning til finansiering af udgifterne ved de fælles opgaver, herunder en særlig udviklingsstøtte til områdets kommuner. Endvidere foreslog hovedstadsreformudvalget, at der skulle gennemføres en særlig udligning såvel mellem områdets kommuner som mellem områdets sekundærkommuner, samt at der skulle foretages en begrænset reform af den kommunale inddeling i Københavns amtsråds-kreds bl. a. med henblik på at skabe grundlag for en så vidt mulig ensartet kommunal service i den storbyprægede indre del af hovedstadsområdet.

Forslag om et hovedstadsråd.

Nærværende lovforslag bygger i det væsentlige på hovedstadsreformudvalgets forslag, men indeholder dog visse afvigelser herfra:

Der foreslås således en lidt ændret afgrænsning af *hovedstadsrådets* opgaver. Det skyldes for det første, at forslaget til lov om miljøbeskyttelse (F. 155, 1972-73) udvider forureningsbekæmpelsen til at angå en række former for forurening og ikke blot vandforurening. For det andet har spørgsmålet om varetagelsen af områdets vandforsyningsproblemer været genstand for videre overvejelser efter afgivelsen af hovedstadsreformudvalgets betænkning.

Endvidere foreslås hovedstadsrådets virksomhed finansieret ved *ligning på amtskommunerne* i området og *de to centralkommuner*, hvor hovedstadsreformudvalget foreslog, at hovedstadsrådet skulle udskrive et særligt tillæg til den amtskommunale indkomstskat, respektive den kommunale indkomstskat i Københavns og Frederiksberg kommuner.

Til at forberede og planlægge hovedstadsrådets virksomhed forud for dettes oprettelse pr. 1. april 1974 foreslås endelig nedsat et *fællesudvalg* valgt efter samme principper som hovedstadsrådet.

De kompetencemæssige og administrative problemer i forbindelse med etablering af et hovedstadsråd.

Som nævnt foran har der stedse været enighed om, at den administrative struktur i hovedstadsområdet ikke kan etableres i ét niveau, d. v. s. som én kommune. Den tilstræbte koordination af løsningen af en række fællesopgaver i området, der er selve målet for en hovedstadsreform, må derfor henlægges til et overordnet organ med selvstændig kompetence i forhold til de kommunale råd, hvis virksomhed skal koordineres. En sådan koordination vil dermed kræve en selvstændig administrativ indsats af det koordinerende organ ved siden af den administrative virksomhed, som de kommunale organer i området udøver.

Denne meradministration er prisen for at opnå det tilstræbte mål, men det er ikke uden videre ensbetydende med, at der opstår „dobbeltkompetence“ eller „dobbeltadministration“ i forvaltningsteknisk forstand.

Dobbeltkompetence i denne forstand foreligger, hvis lovgivningen lader flere offentlige myndigheder træffe afgørelse om samme forhold. Hovedstadsreformudvalget, der lagde megen vægt på at undgå dobbeltkompetence, påpegede, at risikoen herfor kunne fjernes eller i al fald begrænses, såfremt der

fastsættes klare, entydige kompetencebestemmelser i de følgelove, der fastlægger hovedstadsorganets beføjelser og opgaver. I overensstemmelse hermed foreslog udvalget som et almindeligt princip for kompetencefordelingen, at hovedstadsrådet skulle have den afgørende kompetence i forhold til kommunalbestyrelserne og amtsrådene på de opgaveområder, der blev henlagt til hovedstadsrådet. Kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes beføjelser skulle ophæves eller begrænses i samme omfang, som disse beføjelser blev henlagt til hovedstadsrådet.

I det omfang dobbeltkompetence udelukkes, vil en typisk årsag til *dobbeltadministration* samtidig være fjernet.

I bestræbelserne for at *begrænse den samlede administrative indsats* i en treleddet hovedstadsstruktur foreslog hovedstadsreformudvalget endvidere, at løsningen af områdets fællesopgaver skulle søges koncentreret i et samvirke af højst to administrative led på det lokale plan. Dette princip indebærer, at i de tilfælde, hvor løsningen af fællesopgaverne ikke henlægges udelukkende til hovedstadsrådet, skal opgaverne løses i et samvirke mellem hovedstadsrådet på den ene side og enten kommunerne eller amtskommunerne på den anden side. I det omfang princippet følges, udelukkes det, at den treleddede struktur i sig selv fører til en treleddet administrativ behandling af sagerne.

Den meradministration, der som nævnt under alle omstændigheder vil være prisen for en koordinering på et overordnet administrativt niveau, vil i øvrigt normalt have en *anden karakter og funktion* end den virksomhed, der skal koordineres. Den planlægningsvirksomhed, som hovedstadsrådet skal varetage som regionplanmyndighed, tager således sigte på en oversigtlig planlægning for hele hovedstadsområdet under anlæggelse af en helhedsvurdering, medens kommunalbestyrelserne skal udfylde regionplanens rammer ved supplerende planlægning for vedkommende kommune. Den konkrete detailplanlægning og udførelse af de enkelte anlæg forbliver hos de udførende myndigheder. — Kun hvor hovedstadsrådet skal fungere som *godkendelsesmyndighed*, må man forvente, at rådet skal befatte sig med en detaljeret vurdering af forelagt materiale. Det vil være tilfældet, hvor rådet — som udslag af decentraliseringsbestræbelser — erstatter en statsmyndighed, som hidtil har haft godkendelsesbeføjelsen. Det gælder eksempelvis efter lovforslaget om regionplanlægning i hovedstadsområdet, når hovedstadsorganet skal overtage godkendelsen af kommunernes oversigtlige byplaner (dispositionsplaner) og partielle byplanvedtægter.

F. t. l. om et hovedstadsråd.

Med henblik på i praksis at sikre den foreslåede kompetencefordeling efterlevet, understregede hovedstadsreformudvalget endelig betydningen af, at hovedstadsrådet fik de fornødne magtmidler til at gennemføre den centrale koordination og styring af fællesopgaverne. Det vigtigste nye styringsmiddel, som var indeholdt i hovedstadsreformudvalgets forslag, er oprettelsen af en central økonomisk støtteordning for kommuner og amtskommuner, „hovedstadsfonden“, som administreres af rådet. Gennem den økonomiske støtte, som hovedstadsrådet kan yde kommuner og amtskommuner til virkeliggørelse af regionplanlægningens målsætning, forventes der skabt et middel til også at få den politiske vilje hos kommunalbestyrelserne og amtsrådene samstemt med den overordnede koordination og styring, som hovedstadsrådet skal varetage.

Hovedstadsreformens økonomiske konsekvenser.

Reformens økonomiske konsekvenser knytter sig dels til den foreslåede udligningsordning mellem kommunerne og amtskommunerne i hovedstadsområdet, dels til hovedstadsrådets varetagelse og finansiering af de til rådet henlagte særlige fællesopgaver og rådets formidling af økonomisk støtte til kommunerne og amtskommunerne via hovedstadsfonden.

De økonomiske konsekvenser af de foreslåede udligningsordninger, der skal administreres af indenrigsministeren, er der nærmere redegjort for i bemærkningerne til forslag til lov om udligning i hovedstadsområdet.

I vurderingen af de økonomiske konsekvenser af hovedstadsrådets virksomhed må tages i betragtning, at baggrunden for den foreslåede reform er dels behovet for en koordinering og effektivisering af løsningen af en række fællesopgaver for hele hovedstadsområdet, dels ønsket om i helhedens interesse at tilvejebringe en bredere (fælles) finansiering af visse udgifter, der hidtil har belastet enkelte kommuner urimeligt stærkt. Hertil kommer, at det samtidig med den forventede gennemførelse af en hovedstadsreform i øvrigt pålægges det offentlige at varetage nye, stærkt udgiftskrævende opgaver på miljøbeskyttelsesområdet, som det vil være naturligt at henlægge til hovedstadsrådet, men som ellers ville have betydet øgede udgifter for områdets kommuner og amtskommuner. Hovedstadsordningen vil således i udgiftsmæssig henseende betyde forøgede offentlige udgifter, men navnlig en overflytning af visse udgifter fra de enkelte kommuner til hovedstadsrådet.

På grundlag af udgiftsskøn, afgivet af boligministeriet, indenrigsministeriet, ministeriet for forureningsbekæmpelse og ministeriet for offentlige arbejder, kan der mere konkret opstilles følgende samlede skøn over *hovedstadsrådets udgifter til administration*:

Administration m. v.:

	Mill. kr.
Almindelige administrationsudgifter, herunder til overordnet sygehusplanlægning	ca. 6
Regionplanlægning	ca. 4
Trafikrådet	ca. 0,5
Miljøbeskyttelse og vandforsyning	ca. 2
I alt	ca. 12,5

Af disse knap 13 mill. kr. er imidlertid de ca. 6 mill. kr. udtryk for en omfordeling af udgifter, der i forvejen skulle afholdes af områdets sekundærkommuner. Det gælder de ca. 4 mill. kr. til administration af regionplanlægningen, der svarer til egnsplanrådets nuværende budget, og de ca. 2 mill. kr. til administration af miljøbeskyttelse og vandforsyning, der er en følge af miljøreformen, ikke af hovedstadsreformen. De reelle merudgifter til den administration, som alene skyldes hovedstadsordningen, må således skønnes at udgøre i alt ca. 7 mill. kr.

Udover disse direkte udgifter til hovedstadsrådets virksomhed skal hovedstadsrådet i overensstemmelse med det af ministeren for offentlige arbejder fremsatte forslag til lov om hovedstadsområdets kollektive personbefordring (F. 204, 1972-73) samordne den kollektive trafik og dække udgifterne hertil. Udgifterne til nødvendige reinvesteringer samt underskudsdekning i perioden 1973-74—1977-78 er anslået til gennemsnitlig ca. 125 mill. kr. årligt (prisniveau 1973-74). Disse udgifter modsvarer udgifter, der hidtil er afholdt af staten og områdets kommuner. Hovedstadsordningen tilsigter herudover en *forbedring* af trafikbetjeningen. De heraf følgende *merudgifter* vil imidlertid afhænge af den politik, hovedstadsrådet vil føre. Det er skønnet, at der kan blive tale om *nyinvesteringer* og *forøget driftsunderskud* af en størrelsesorden på ca. 50 mill. kr. årligt.

De skønnede udgifter til administration og kollektiv trafik omfatter således både direkte udgifter som følge af hovedstadsreformen og udgifter, der blot er udtryk for en omfordeling i forhold til områdets kommuner og amtskommuner samt staten. Under ét udgør udgifterne årligt i alt ca. 188 mill. kr., der fordeler sig som angivet i følgende oversigt:

	1. Udgifter i alt	2. Heraf udgifter, der er udtryk for en omfor- deling mill. kr.	3. Direkte merudgifter (kol. 1 ÷ kol. 2)
Administration	ca. 13	ca. 6	ca. 7
Kollektiv lokaltrafik (overtagelse uden udbygning af busnettet)	ca. 125	ca. 125	—
Forbedring af kollektiv lokaltrafik	ca. 50	—	ca. 50
Udgifter i alt	ca. 188	ca. 131	ca. 57

Herudover kan der eventuelt tænkes udgifter til andel i privatbanernes underskud samt til andel i tilskud til Citybanen m. v. På længere sigt vil hovedstadsordningen tillige kunne betyde, at hovedstadsrådet overtager betydelige udgifter fra staten. Sådanne udgiftsomlægninger bør i så fald tages i betragtning i den samlede byrdefordeling mellem staten og landets amtskommuner og kommuner.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser af hovedstadsrådets støttevirksomhed via hovedstadsfondens skal mere generelt bemærkes, at rækkevidden heraf — og dermed den nødvendige fondsstørrelse — i høj grad vil afhænge af hovedstadsrådets politiske beslutninger. Hertil kommer, at støtten må påregnes især at blive ydet i form af lån til kommuner og amtskommuner og i øvrigt i vidt omfang vil omfatte udgifter til arealerhvervelser og lignende. Fondens udgifter kan således ikke sidestilles med årligt tilbagevendende driftsudgifter, men vil i det væsentlige have karakter af formuedispositioner. Det må derfor påregnes, at der kun vil være behov for tilvejebringelse af midler til hovedstadsfonden, indtil de årlige afdrag på de af fonden ydede lån er tilstrækkelige til, at fonden kan hvile i sig selv. Hvor stor fondens cirkulerende kapital skal være, kan der ikke på forhånd opstilles noget eksakt skøn over. Fonden skal især tjene som et styringsmiddel ved virkeliggørelsen af den kommende regionplanlægning for det samlede hovedstadsområde. Denne planlægning må imidlertid ske under nøje hensyntagen til den økonomiske planlægning, og selve realiseringen af regionplanen må afpasses med de foreliggende økonomiske muligheder herfor. Støtte fra hovedstadsfonden forudsættes i øvrigt fortrinsvis ydet til de kommuner, der ikke uden urimelige økonomiske byrder kan bære de investeringsudgifter, som realiseringen af regionplanen vil påføre dem.

For dog at angive en maksimal beløbsramme for hovedstadsfondens årlige støttevirksomhed er der med bistand fra boligministeriet, ministeriet for offentlige arbejder og ministeriet for forureningsbekæmpelse opstillet sammenfattende skøn over de

samlede årlige kommunale og amtskommunale investeringsbehov inden for rammerne af en kommende regionplanlægning til de investeringsformål, som hovedstadsrådet skal kunne yde støtte til. Disse sammenfattende udgiftsskøn er reduceret med 50 pct., idet det er forudsat, at den gennemsnitlige støtte højst vil andrage 50 pct. af udgifterne til vedkommende investeringsformål. De resterende 50 pct. — eller mere — forudsættes dækket ved de pågældende kommuners selvfinansiering eller ved lån på det almindelige lånemarked.

Under den nævnte forudsætning om støtte med gennemsnitlig 50 pct. af det samlede anslåede behov fører et skøn over støttens omfang til følgende oversigt (hvor nummereringen svarer til lovforslagets § 15, stk. 1):

	Mill. kr.
1. Arealerhvervelser, bygge- og bymodning. Kommunerne	ca. 500
Do., amtskommunerne	
Opkøb af „noglearealer“	
5. Saneringsforanstaltninger	ca. 100
Byfornyelse i øvrigt	
6. Befolkningens fritidsliv	ca. 60-75
2. Veje af regional betydning	
3. Hovedkloakker, afskærende ledninger, rensningsanlæg, anlæg til affaldsbehandling	
4. Vandforsyningsanlæg m. v.	ca. 660-75
I alt	

Det angivne skøn over støttebehovet, der må betragtes som en maksimumsramme for hovedstadsfondens størrelse, kan ikke forventes at få nogen aktuel betydning i de første år efter et hovedstadsråds etablering, idet ydelse af støtte fra fonden i det angivne omfang må forudsætte ikke blot en godkendt regionplan, men også en efterfølgende udfyldende kommunal planlægning.

Det skal endvidere fremhæves, at den ganske

overvejende del af fondens støtte til kommuner og amtskommuner vil medføre en tilsvarende økonomisk lettelse for disse og dermed alene være udtryk for en omfordeling af de økonomiske byrder ved virkeliggørelse af regionplanlægningen i området. Til nærmere belysning af, hvad det nævnte udgiftsskøn vil betyde, kan det oplyses, at de budgetterede skalaindkomster i hovedstadsområdet i 1973 er skønnet til ca. 36 milliarder kr. Forudsættes det at amtskommunerne (Københavns og Frederiksberg kommuner) tilvejebringer bidraget til hovedstadsrådet alene over indkomstskatterne, vil et indtægtsbehov på eksempelvis 360 mill. kr. for hovedstadsrådet således svare til ca. 1 procent-point i udskrivningen af amtskommunal (kommunal) indkomstskat.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

Den foreslåede geografiske afgrænsning af hovedstadsområdet svarer til hovedstadsreformudvalgets forslag. Udvalgets undersøgelser dokumenterede, at dels befolknings- og erhvervsforhold, dels behovet for en fælles varetagelse af en række opgaver (især den overordnede fysiske planlægning, regionplanlægningen) taler for, at hovedstadsordningen ikke begrænses til et mindre område end Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner. Selv om der på en række områder, især i planlægningsmæssig henseende, består en nøje forbindelse mellem det således afgrænsede hovedstadsområde og de tilgrænsende Vestsjællands og Storstrøms amtskommuner, er det på den anden side ikke fundet hensigtsmæssigt at udstrække den foreslåede hovedstadsordning til også at omfatte disse amtskommuner eller dele heraf. Der må — som ved den kommende regionplanlægning i den øvrige del af landet — forudsættes et samarbejde om planlægningsproblemer på tværs af hovedstadsrådets grænser, og der er i forslaget til lov om lands- og regionplanlægning (F. 192, 1972-73) foreslået en hjemmel for boligministeren til om fornødent at formalisere sådant samarbejde.

Til kapitel 2.

Den foreslåede valgordning for hovedstadsrådet svarer i det væsentlige til hovedstadsreformudvalgets forslag. Hovedstadsrådet skal således efter forslaget have 37 medlemmer, der udpeges af de enkelte partiers grupper i de 3 amtsråd, Københavns

borgerrepræsentation samt Frederiksberg kommunalbestyrelse. I modsætning til hovedstadsreformudvalgets forslag er kredsen af valgbare personer til hovedstadsrådet imidlertid udvidet til ikke blot at omfatte medlemmer af de 3 amtsråd, Københavns borgerrepræsentation og magistrat samt Frederiksberg kommunalbestyrelse, men tillige samtlige medlemmer af hovedstadsrådets kommunalbestyrelser. Der er herved taget hensyn til, at en ikke uvæsentlig del af hovedstadsrådets opgaver i den øvrige del af landet løses af kommunerne, hvilket gør det rimeligt, at hovedstadsrådets medlemmer også kan rekrutteres fra de primærkommunale råd. Samtidig øges den kreds af personer, blandt hvilke hovedstadsrådets medlemmer og stedfortrædere kan vælges, hvilket — udover mere generelt at øge valgmulighederne — bl. a. kan være af betydning for de mindre partier med en begrænset repræsentation i de sekundærkommunale råd. På den anden side indebærer begrænsningen af den valgbare personkreds til medlemmer af hovedstadsrådets amtsråd og kommunalbestyrelser, at hovedstadsrådets medlemmer indirekte støtter deres mandat i rådet på et direkte, lokalt valg. Som en undtagelse herfra er det dog — i overensstemmelse med hovedstadsreformudvalgets forslag — fundet rimeligt at åbne mulighed for, at også medlemmer af Københavns magistrat kan vælges til medlemmer af hovedstadsrådet, idet de københavnske borgmestre (og rådmænd) ellers som de eneste borgmestre ville være udelukket fra at få sæde i rådet.

Den foreslåede valgordning sikrer på samme tid en områderepræsentation og en forholdsmæssig politisk repræsentation.

Forslaget om en *områderepræsentation* ved siden af den politiske repræsentation i hovedstadsrådet er begrundet i, at de enkelte dele af hovedstadsområdet i visse tilfælde kan have forskellige interesser — bl. a. som følge af den uens befolkningsudvikling og de forskellige økonomiske vilkår. Samtidig har den indre del af området foreløbig en klar befolkningsovervægt, der — i mangel af en tilsikret repræsentation for de ydre områder — ville kunne hindre, at yderområdernes synspunkter opnår en rimelig styrke i hovedstadsområdet.

Områderepræsentationen sikres ved, at hovedstadsrådets mandater forlods fordeles på de 5 sekundærkommunale områder efter indbyggertal. De 5 områders indbyggertal pr. 1. januar 1973 er vist i nedenstående oversigt, hvor der tillige er angivet de forventede indbyggertal pr. 1. oktober 1973, baseret på indbyggertallene pr. 1. januar 1973 samt befolkningsbevægelser 1968-1972:

	Indbygger- tal pr. 1. januar 1973		Prognose pr. 1. oktober 1973
Københavns kommune .	595.908	ca.	589.700
Frederiksberg kommune	97.745	-	96.725
Københavns amtskommune	625.432	-	633.925
Frederiksborg amtskommune	280.085	-	286.725
Roskilde amtskommune	169.946	-	177.600
I alt	1.769.116	ca.	1.784.675

Af hensyn til den uens befolkningstæthed i de enkelte dele af området, der trods den stedfindende befolkningsforskydning fra de tæt befolkede til de tyndere befolkede dele af området endnu gør sig gældende, er det foreslået, at fordelingen af mandater på de enkelte områder i en overgangsperiode foretages under hensyntagen til såvel folketal som areal. Begrundelsen herfor er, at en væsentlig del af den kommende byudvikling vil ske i de tyndere befolkede yderområder, og at det kommende hovedstadsråd derfor i særlig grad skal træffe beslutninger af indgribende betydning for disse områder. Der henvises nærmere til bemærkningerne til § 20.

Den foreslåede områderepræsentation, baseret på de beregnede indbyggertal pr. 1. oktober 1973 og med hensyntagen til valgkredsenes areal i km² multipliceret med 50, jfr. § 20, stk. 2, vil give følgende mandatfordeling på de 5 områder:

Københavns kommune	11 mandater
Frederiksberg kommune	2 mandater
Københavns amtskommune	13 mandater
Frederiksborg amtskommune	7 mandater
Roskilde amtskommune	4 mandater
I alt	37 mandater

Den *forholdsmæssige politiske repræsentation* i hovedstadsrådet opnås ved en fordeling under ét af de 37 mandater i rådet på de politiske partier, der har opnået repræsentation i mindst ét af de fem sekundærkommunale råd. De 37 mandater fordeles i forhold til stemmetallene i det samlede hovedstadsområde på disse partier, jfr. § 4.

Inden for det antal mandater, der herefter tilfalder henholdsvis de enkelte sekundærkommunale områder og de repræsentationsberettigede partier, fordeles mandaterne på partierne i de enkelte områder efter principper, der svarer til folketingsvalglo-

vens bestemmelser om fordelingen af tillægsmandater på partier og amtskredse (storkredse).

Til § 2.

Bestemmelsen fastslår, hvem der vælger medlemmerne til hovedstadsrådet, og blandt hvem disse medlemmer kan vælges. For at opnå en forholdsmæssig politisk repræsentation er det nødvendigt, at indenrigsministeren på grundlag af stemmefordelingen ved de kommunale valg under ét beregner, hvor mange mandater de enkelte partier skal besætte i hvert område. Kompetencen til at vælge medlemmerne må derfor forskydes fra selve de sekundærkommunale råd til de enkelte *parti-grupper* i rådene. En parti-gruppe omfatter det eller de medlemmer af vedkommende kommunale råd, der ved de kommunale valg er valgt for samme kandidatliste.

Til §§ 3-5.

Bestemmelserne fastslår principperne for mandaternes fordeling på områder (§ 3) og partier (§ 4) samt kombinationen af disse to fordelinger (§ 5). Fordelingerne foretages af indenrigsministeriet. Områdefordelingen bekendtgøres forud for de kommunale valg (§ 3, stk. 2), medens de øvrige fordelinger foretages umiddelbart efter opgørelsen af de kommunale valg.

Princippet for kombinationen af områdefordelingen og den politiske fordeling svarer til bestemmelsen i § 44 i lov om valg til folketinget om fordelingen af tillægsmandater på områderne og amtskredse. Divisorrækken 1, 4, 7, 10 osv. giver samtidig en rimelig mulighed for, at de små partier umiddelbart bliver repræsentationsberettigede i et område, hvor de har opnået valg til det sekundærkommunale råd. For en sikkerheds skyld bestemmes det dog i § 5, stk. 3, at der, såfremt et mandat i hovedstadsrådet tilfalder et parti i et område, hvor det ikke har nogen sekundærkommunal repræsentation, skal ske en forlods tildeling af det pågældende partis mandat i det eller de områder, hvor partiet er repræsenteret.

Med hensyn til begrebet „parti“ har lovforslaget henholdt sig til den traditionelle, almindelige opfattelse af, hvad et politisk parti er. I praksis vil partitilhørsforholdet fremgå af, at der i flere områder opstilles kandidatlister under samme listebetegnelse og med samme, af indenrigsministeriet bestemte bogstavbetegnelse (jfr. den kommunale valglovs § 12, stk. 7).

Såfremt der ved valget til et af de 5 sekundærkommunale råd har været indgået listeforbund, betragtes disse lister ved fordelingen af pladserne i hovedstadsrådet som én liste (ét parti), ligesom de

medlemmer af det sekundærkommunale råd, der er valgt på listerne, betragtes som én partigruppe. Derimod må der — af praktiske grunde — ved fordelingen af pladserne i hovedstadsrådet ses bort fra valgforbund, der er indgået mellem flere partier (kandidatlistes) ved valget til vedkommende sekundærkommunale råd.

Det bemærkes endelig, at der ikke vil kunne indgås valgforbund særskilt med henblik på fordelingen af pladserne i hovedstadsrådet.

Til §§ 6 og 9.

Bestemmelsen i § 6 indeholder reglerne om partigruppernes valg af medlemmer af og stedfortrædere til hovedstadsrådet. For at opnå, at hovedstadsrådet så vidt muligt nedsettes, før rådets funktionsperiode begynder, bestemmes i *stk. 1*, at valget af hovedstadsrådets medlemmer skal ske i tilslutning til de konstituerende møde i de 5 sekundærkommunale råd eller snarest derefter. Da det imidlertid ikke kan udelukkes, at hovedstadsrådets medlemmer først vælges efter den 1. april — og dermed efter udløbet af det hidtidige råds normale funktionsperiode — er det i lovforslagets § 8, *stk. 1*, bestemt, at det hidtidige hovedstadsråds medlemmers mandater ikke bortfalder, før valg af medlemmerne af det nye hovedstadsråd har fundet sted. Der sikres herved hovedstadsrådet en kontinuerlig funktion.

For så vidt angår de valgbare personer til hovedstadsrådet fastslås, at de skal være bosiddende inden for den af de 5 amtskommuner eller kommuner, hvori de vælges til hovedstadsrådet.

Det er endvidere bestemt, at partigruppen — i mangel af enighed — udpeger medlemmerne til hovedstadsrådet én for én ved flertalsvalg, jfr. princippet i § 24, *stk. 1*, i lov om kommunernes styrelse.

Som et almindeligt princip fastslås i § 6, *stk. 1*, til lige, at såfremt en partigruppe ikke kan vælge det fornødne antal medlemmer til hovedstadsrådet, besættes de ledige pladser ikke. Denne regel gælder også valget af stedfortrædere, jfr. *stk. 2*. Udover at bestemmelsen i visse tilfælde kan indebære, at der ikke udpeges stedfortrædere for et medlem af hovedstadsrådet, vil bestemmelsen normalt ikke få nogen selvstændig betydning. I tilfælde, hvor et medlem af hovedstadsrådet udtræder af vedkommende kommunale råd og dermed af hovedstadsrådet, uden at der til hovedstadsrådet er valgt nogen stedfortræder for ham, vil den stedfortræder, der for ham indtræder i det kommunale råd, samtidig kunne indvælges i hans sted i hovedstadsrådet. Bestemmelsen vil dog undtagelsesvis kunne føre til ledige pladser i hovedstadsrådet, såfremt et medlem af hovedstadsrådet, for hvem der ikke er valgt

stedfortræder, ønsker at udtræde af rådet uden samtidig at udtræde af vedkommende kommunale råd.

Efter § 6, *stk. 2*, vælges der fælles stedfortrædere for de hovedstadsrådsmedlemmer, som den enkelte partigruppe vælger, og ved valget angives en rækkefølge for stedfortræderens indtræden i hovedstadsrådet. Ved denne ordning opnås en bedre stedfortræderdækning og samtidig en større kontinuitet i stedfortræderfunktionen. Stedfortræderne indtræder i hovedstadsrådet såvel ved et hovedstadsrådsmedlems midlertidige forfald, jfr. lovforslagets § 12, *nr. 2*, der henviser bl. a. til § 15, *stk. 1*, i lov om kommunernes styrelse, som ved et hovedstadsrådsmedlems død eller udtræden af rådet, jfr. lovforslagets § 9. Såfremt en stedfortræderliste udtømmes, åbnes der efter lovforslagets § 9, *stk. 2*, adgang for vedkommende valggruppe til at vælge yderligere stedfortrædere.

Den i § 6, *stk. 3*, foreskrevne meddelelse til det afgående hovedstadsråds formand om de valgte medlemmer og stedfortrædere til det nye hovedstadsråd er begrundet i, at formanden efter lovforslagets § 10 skal indkalde det nye hovedstadsråd til rådets konstituerende møde.

Til §§ 7 og 8.

Bestemmelserne indeholder de nærmere regler om pligten til at modtage valg til hovedstadsrådet, om adgangen til at udtræde af hovedstadsrådet og om bortfald af et hovedstadsrådsmedlems mandat.

Bestemmelsen i § 7 om pligten til at modtage valg til hovedstadsrådet og undtagelserne herfra er begrundet i, at hvervet som medlem af hovedstadsrådet er et borgerligt ombud på tilsvarende måde som medlemskab af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd. Undtagelsesbestemmelserne svarer til de i den kommunale valglov hjemlede fritagelsesgrunde som følge af alder eller tidligere medlemskab. Herudover er dog særlig hjemlet adgang til fritagelse for valg til hovedstadsrådet, såfremt vedkommende er borgmester i en kommune eller amtskommune eller er formand for Københavns borgerrepræsentation.

I § 8 fastslås det princip, at et hovedstadsrådsmedlems mandat bortfalder samtidig med ophør af det medlemskab i en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, der er en betingelse for valget til hovedstadsrådet. I overensstemmelse hermed bortfalder mandaterne i hovedstadsrådet ved udløbet af valgperioden for kommunalbestyrelserne og amtsrådene, jfr. dog *stk. 1, 2. pkt.*, og bemærkningerne til § 6. Endvidere indebærer princippet, at et medlems mandat i hovedstadsrådet bortfalder, såfremt det for valget til hovedstadsrådet betingende medlemskab af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd

bortfalder i valgperiodens løb. Dette gælder, hvad enten medlemskabet ophører som følge af fraflytning fra vedkommende kommune eller amtskommune, eller den pågældende i øvrigt mister sin valgbarhed til kommunale råd. Baggrunden for dette princip, der er en tilnærmelse til det direkte valg, er ønsket om, at medlemmerne af hovedstadsrådet igennem hele valgperioden baserer deres mandat i hovedstadsrådet på et mandat opnået ved direkte, lokalt valg i det område, hvori de er valgt til hovedstadsrådet.

Til kapitel 3.

Reglerne for styrelsen af hovedstadsrådets anliggender er opstillet med udgangspunkt i den gældende lov om kommunernes styrelse, jfr. § 12. Baggrunden herfor er, at hovedstadsrådet i det væsentlige skal varetage opgaver, som i det øvrige land er henlagt til kommuner og amtskommuner. Efter disse styrelsesbestemmelser skal der bl. a. under hovedstadsrådet oprettes et udvalgsstyre med økonomiudvalg og stående udvalg, f. eks. udvalg for trafik, miljøbeskyttelse m. v. Endvidere skal rådets virksomhed undergives indenrigsministerens tilsyn, jfr. § 13.

Efter § 12 er der imidlertid åbnet mulighed for i styrelsesvedtægten for hovedstadsrådet at fravige bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Dette skyldes, at hovedstadsrådet er en nydannelse, og at det derfor er muligt, at der kan vise sig et behov for at modificere flere eller færre af den kommunale styrelseslovs principper. Forslag herom må fremsættes af hovedstadsrådet, men kan kun gennemføres i det omfang, indenrigsministeren finder det rigtigt at stadfæste de pågældende bestemmelser i styrelsesvedtægten.

Til kapitel 4.

Til § 14.

Behovet for en hovedstadsordning skyldes — som det fremgår af hovedstadsreformudvalgets betænkning — især hensynet til en fælles varetagelse af de opgaver, der er nævnt i stk. 1. Fælles for disse opgaver er, at deres løsning har betydning for det samlede hovedstadsområde, men at de hidtil fortrinsvis har været varetaget af de enkelte kommuner og tillige i et vist omfang af staten eller private, uden at der har eksisteret en tilstrækkelig effektiv samordning.

Opregningen af hovedstadsrådets opgaver i stk. 1, nr. 1-5, tilsigter alene at angive en oversigtlig sammenfatning af rådets funktioner på længere sigt. De nærmere bestemmelser om rådets kompetence på de

nævnte opgaveområder må udformes i selvstændige love. Hovedstadsrådets overtagelse af nogle af disse funktioner kan imidlertid nødvendiggøre omfattende ændringer i den administrative opbygning omkring og ejerforholdet til bestående offentlige virksomheder. Dette gælder eksempelvis de kollektive trafikmidler, som i dag administreres og ejes af en række kommuner, staten og private. De til hovedstadsrådet henlagte funktioner med hensyn til den kollektive trafik vil dog ikke være ensbetydende med, at rådet skal overtage trafikmidlerne, idet der for statsbanernes vedkommende f. eks. kun kan blive tale om en ordning i form af en „entreprenørordning“. I forbindelse med den nærmere fastlæggelse af de forskellige ordninger rejser der sig imidlertid en række meget vanskelige overgangsproblemer, og det må derfor påregnes, at den angivne målsætning for hovedstadsrådets funktioner først vil kunne nås fuldt ud efter en vis overgangsperiode. I denne overgangsperiode må der derfor — som også forudsat af hovedstadsreformudvalget — etableres midlertidige overgangsløsninger, der sigter mod en etapevis gennemførelse af den forudsatte endelige opgavefordeling. Det må herefter forudses, at bestemmelserne i følgelovgivningen om hovedstadsrådets opgaver for så vidt angår overgangsperioden ikke fuldt ud vil opfylde den i nærværende lovforslag angivne målsætning. Det er imidlertid fundet rigtigst, at der — uanset behovet for eventuelle afvigende overgangsordninger — i nærværende lovforslag fastlægges den endelige målsætning for hovedstadsrådets funktioner.

De anførte betragtninger gælder til dels også hovedstadsrådets opgaver på vandforsyningsområdet. På længere sigt er formålet med henlæggelsen af vandforsyningsopgaver til hovedstadsrådet dels en koordination af udnyttelsen af de givne vandforekomster, således at der for alle dele af området bliver lige adgang til forbrug af vand, dels en udjævning (i producent-leddet) af de meget varierende vandpriser. Med henblik herpå er det regeringens agt at foranledige en nøjere undersøgelse af forholdene omkring vandpriserne i hovedstadsområdet. Efter lovforslaget skal hovedstadsrådet umiddelbart overtage planlægningen af områdets vandforsyning, svarende til amtsrådenes vandforsyningsplanlægning i det øvrige land, jfr. forslaget til en ny § 6 i loven om vandforsyning (F. 156, 1972-73). Når rådets administration er tilstrækkeligt opbygget, er det endvidere tanken, at rådet efter bemyndigelse fra ministeren for forureningsbekæmpelse skal varetage vandfordeling inden for hovedstadsområdet. Herudover vil der blive åbnet mulighed for, at rådet efter bemyndigelse fra ministeren for forureningsbe-

kæmpelse vil kunne forestå udbygning og drift af vandforsyning inden for området i det omfang, dette vil være nødvendigt til realisering af målsætningen for rådets vandforsyningsopgaver.

Forslag til den fornødne følge Lovgivning vedrørende hovedstadsorganets opgaver er dels fremsat i Folketinget, dels under udarbejdelse. Regeringen har således tidligere fremsat lovforslag om regionplanlægning i hovedstadsområdet (F. 88, 1972-73), om kollektiv personbefordring i hovedstadsområdet (F. 204, 1972-73) samt om ændring af lov om omnibus- og fragtmandskørsel (F. 205, 1972-73). Den fornødne lovgivning om hovedstadsrådets opgaver vedrørende miljøbeskyttelse og vandforsyning m. v. forventes fremlagt i form af ændringsforslag til de lovforslag herom, der tidligere er fremsat af ministeren for forureningsbekæmpelse (F. 155-56, 1972-73). Endelig agter indenrigsministeren at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet med henblik på hovedstadsrådets overordnede sygehusplanlægning. Følge Lovgivningen vil således i det væsentlige kunne klargøres i indeværende folketingsår, og det er derfor ikke anset for nødvendigt udtrykkeligt at foreskrive en frist for fremsættelsen af disse lovforslag, jfr. *stk. 2*.

Hovedstadsrådet kan alene varetage de opgaver, der er nævnt i *stk. 1*, men det er anset for rimeligt at give rådet mulighed for herudover at varetage sådanne „offentlige“ opgaver, som ikke er henlagt til staten, amtskommunerne eller kommunerne, jfr. *stk. 3*. Hovedstadsrådet skal dog i sådanne tilfælde først indhente indenrigsministerens samtykke. Som eksempel kan nævnes ydelse af tilskud til visse formål, der ikke med sikkerhed falder inden for hovedstadsfondens støtteområde, såsom tilskud til Zoologisk Have og lignende, hvortil Hovedstadskommunernes Samråd hidtil har ydet tilskud. Den udtrykkelige opremsning af hovedstadsrådets opgaver og den meget begrænsede undtagelsesbestemmelse i *stk. 3* understreger imidlertid det generelle sigte, at der til hovedstadsrådet kun skal henlægges de opgaver, der skal løses fælles for hele området, medens der i øvrigt ikke sker ændringer i den bestående opgavefordeling.

Til § 15.

I betragtning af områdets karakter af en funktionel enhed er det områdets samlede økonomiske ressourcer og ikke de enkelte kommuners økonomiske forhold, der bør være afgørende for virkeliggørelsen af den i regionplanlægningen fastlagte lokalisering af byudviklingen og for den dertil knyttede tidsfølgeplan. Der foreslås derfor i *stk. 1* skabt hjemmel for, at hovedstadsrådet via en hovedstadsfond kan yde

økonomisk støtte til kommunerne og amtskommunerne til en række nærmere angivne byudviklingsformål m. v.

En sådan økonomisk støtte må i første række komme de kommuner til gode, der har store udgifter til udviklingsformål, herunder bygge- og bymønstre (skoler, børnehaver m. v.), eller til byfornyelse, og som derfor typisk har et særligt højt kommunalt skattetryk. Den fællesfinansierede støtte bliver derved et hensigtsmæssigt supplement til den foreslåede kommunale og amtskommunale udligningsordning, jfr. forslaget til lov om udligning i hovedstadsområdet. Selv om der i dette lovforslag er foreslået en særlig vækstkommuneudligning, vil der i de samlede bestræbelser for støtte til udviklingskommunerne fortsat være behov for hovedstadsfondens virksomhed.

Hovedstadsfondens vigtigste funktion er dog, at der gennem fonden skabes den fornødne økonomiske baggrund for den fælles regionplanlægning, og at rådigheden over fondsmidlerne samtidig sikrer hovedstadsrådet et effektivt styringsmiddel i forholdet til kommuner og amtskommuner, jfr. de almindelige bemærkninger.

Den økonomiske støtte fra hovedstadsfonden kan efter § 15 ydes såvel i form af lån som tilskud, men det må påregnes, at den overvejende del af støtten ydes som lån. De nærmere regler herom fastsættes af indenrigsministeren.

Støtten forudsættes i øvrigt normalt ydet efter konkrete ansøgninger fra kommunalbestyrelserne (amtsrådene).

I *stk. 2* er der åbnet mulighed for, at der kan ydes tilsagn om støtte ud over ét regnskabsår. Der er herved skabt grundlag for, at hovedstadsrådets budgettering af udgifter til støtteordningen og rådets bevillingspraksis kan tilrettelægges efter samme retningslinier, som gælder for statens anlægsudgifter. Da en sådan adgang til meddelelse af flerårige støttetilsagn på den anden side indebærer risiko for, at hovedstadsrådet kan binde sig til på længere sigt at yde endog betydelige beløb, er det foreslået, at indenrigsministeren skal fastlægge de nærmere bestemmelser herom. Det må i denne sammenhæng erindres, at virkeliggørelsen af regionplanlægningen naturligvis må indordnes i den samlede økonomiske politik.

Til §§ 16-19.

Hovedstadsrådets udgifter — herunder finansieringen af den økonomiske støtte fra hovedstadsfonden — foreslås dækket gennem bidrag, der pålignes hovedstadsrådets 3 amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg kommuner.

Finansieringen af hovedstadsrådets udgifter ved bidrag, pålignet de 5 amtskommuner og kommuner, er især begrundet med, at en væsentlig del af rådets udgifter er overført til rådet fra områdets kommuner og amtskommuner i forbindelse med rådets overtagelse af de fælles opgaver i området. Det er derfor fundet rimeligt, at disse udgifter opkræves som en del af de kommunale skatter, hvorved udgifterne naturligt kan indpasses i de kommunale budgetter. Af forenklingmæssige hensyn er det endvidere foretrukket, at udgifterne finansieres ved bidragspåligning alene på de 5 sekundærkommuner fremfor de 52 primærkommuner.

En finansiering af hovedstadsrådets udgifter via ligning af bidrag på de 5 amtskommuner og kommuner vil i øvrigt ikke kræve, at der opbygges en selvstændig skatteadministration under hovedstadsrådet, og vil heller ikke belaste kildeskattedirektoratet.

Rent teknisk fordeles bidragene på de 5 sekundærkommuner efter principper, der svarer til reglerne for de amtsfondsbidrag, der indgik i den tidligere amtskommunale beskatning, jfr. senest indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 180 af 1. maj 1969 af lov om den amtskommunale beskatning. I modsætning til amtsfondsbidragene fordeles bidragene til hovedstadsrådet imidlertid udelukkende på grundlag af indkomsterne i de enkelte sekundærkommuner, men det er i Københavns og Frederiksberg kommuner overladt til kommunalbestyrelsen at bestemme, hvorledes bidraget til hovedstadsrådet skal opkræves. I de tre amtskommuner bestemmes opkrævningen af loven om udskrivning til amtskommunen.

Som grundlag for bidragspåligningen er valgt indkomsterne i det forudgående kalenderår. Herved udelukkes den usikkerhed i indkomstkønnet, der er knyttet til forskudsregistreringen. En indbyrdes forskellig udvikling i indkomsterne i de 5 sekundærkommuner vil ganske vist kunne betyde, at bidraget belaster de 5 områder forskelligt, men betydningen heraf vil være meget beskeden, og ordningen vil i øvrigt tilgodes udviklingsområderne.

Selve bidragsberegningen er henskuet til indenrigsministeriet. Efter § 12, nr. 5, skal hovedstadsrådets årsbudget vedtages senest den 1. september forud for regnskabsåret, og hovedstadsrådet skal derefter meddele indenrigsministeriet størrelsen af det beløb, der i alt skal pålignes de 5 sekundærkommuner. Indenrigsministeriets fordeling af bidragsbeløbene baseres på slutligningen for det forudgående indkomstår, og indenrigsministeriet meddeler amtsrådene og kommunalbestyrelserne bidragenes størrelse forud for budgetfristen (den 1. oktober), jfr. §

18. Eventuelle berigtigelser af slutligningen kan medføre mindre korrektioner, der meddeles senest 14 dage før regnskabsårets begyndelse.

Som en overgangsregel bestemmes det i § 20, stk. 4, at indenrigsministeren fastsætter det beløb, der skal pålignes de 5 sekundærkommuner i 1974-75, idet indenrigsministeren forud for fastsættelsen skal forhandle med fællesudvalget. Reglen er begrundet med den meget korte tid, der vil være levnet fællesudvalget indtil det tidspunkt, hvor beløbet skal fastsættes.

Til kapitel 5.

Til § 20.

Som nævnt i de generelle bemærkninger til kapitel 2 foreslås det, at hovedstadsrådets mandater i en overgangsperiode, omfattende valgene i 1974 og 1978, fordeles på de fem sekundærkommuners områder under hensyn til såvel indbyggertal som areal, jfr. stk. 2-3. Herved udjævnes de eksisterende forskelle i områdernes befolkningstæthed i nogen grad, og der opnås en rimeligere balance i mandaternes fordeling på de tre „hovedområder“ (de to centralkommuner, Københavns amtskommune samt de to yderamtskommuner). Det er dog fundet rimeligt at nedsætte arealfaktoren fra 1974 til 1978 og derefter helt bortse fra områdets areal ved mandatfordelingen, da den stedfindende befolkningsudvikling i hovedstadsområdet i sig selv må påregnes at udjævne de nuværende forskelle i befolkningstæthed.

Bestemmelsen i stk. 4 om tilvejebringelsen af hovedstadsrådets indtægter er omtalt i bemærkningerne foran til §§ 16-19. Endelig indeholder stk. 5 en overgangsregel vedrørende indkaldelse af det konstituerende møde i det hovedstadsråd, der vælges i 1974.

Til §§ 21-24.

Der foreslås nedsat et fællesudvalg, der skal forberede hovedstadsrådets etablering og virksomhed. Fællesudvalget vil i princippet svare til de fællesudvalg, der forberedte dannelsen af de nye amtskommuner i 1970, jfr. bekendtgørelse nr. 87 af 24. marts 1969.

Det foreslås, at fællesudvalget får samme medlemstal som hovedstadsrådet og i øvrigt vælges efter de regler, der gælder for hovedstadsrådet, idet områdefordelingen dog sker på grundlag af indbyggertallene pr. 1. januar 1973 og areal (arealfaktor 50), medens den politiske fordeling sker på grundlag af de kommunale valg i 1970. Fællesudvalget får herefter følgende sammensætning:

F. t. l. om et hovedstadsråd.

Område	Partiernes bogstavbetegnelse							Antal mandater i alt
	A	B	C	F	K	V	Y	
Københavns kommunalbestyrelse . . .	6	1	2	1	1	—	1*	12
Frederiksberg kommunalbestyrelse . . .	1	—	1	—	—	—	—	2
Københavns amtsråd	5	1	5	1	—	—	—	12
Frederiksborg amtsråd	3	1	2	—	—	1	—	7
Roskilde amtsråd . . .	2	—	1	—	—	1	—	4
Antal mandater i alt	17	3	11	2	1	2	1	37

*) Kandidaten skulle have været valgt i Frederiksborg amtsråd, men da Y ikke er repræsenteret her, vælges kandidaten i Københavns kommunalbestyrelse, hvor partiet er repræsenteret og har sin største stemmekvotient, jfr. § 5, stk. 3.

I forhold til de fællesudvalg, der virkede forud for inddelingsreformen i 1970, bliver opgaverne for det her omtalte fællesudvalg af mere begrænset omfang.

III. Tidligere behandling af en række lovforslag i forbindelse med en hovedstadsreform.

Folketingsåret 1971-72.

Forslag til lov om oprettelse af et hovedstadsråd	Tillæg A, sp. 2019
Forslag til lov om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet	Tillæg A, sp. 2041
Forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds	Tillæg A, sp. 2013
Niels Helveg Petersens fremsættelsestale den 10. februar 1972 for de tre forslag	sp. 2808
Forslag til lov om en amtskommune for hovedstadsområdet	Tillæg A, sp. 2785
Forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds	Tillæg A, sp. 2733
Forslag til lov om udligning i hovedstadsområdet	Tillæg A, sp. 2739
Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om udligning mellem kommuner i hovedstadsområdet	Tillæg A, sp. 2815
Indenrigsministerens fremsættelsestale for de 4 lovforslag den 3. marts 1972	sp. 3258
Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et planlægningsråd m. v. samt om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet	Tillæg A, sp. 7385
Poul Schlüters fremsættelsestale den 15. marts 1972	sp. 3668
1. behandling af de forslagene den 5. april 1972	sp. 4323
Betænkning om forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds og forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om udligning mellem kommuner i hovedstadsområdet	Tillæg B, sp. 2229
2. behandling af de to forslag den 29. maj 1972	sp. 6418
3. behandling af de to forslag den 31. maj 1972	sp. 6538
Lov nr. 283 af 7. juni 1972 om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds	Tillæg C, sp. 607
Lov nr. 295 af 7. juni 1972 om ændring af forskellige bestemmelser om udligning mellem kommuner i hovedstadsområdet	Tillæg C, sp. 639
Folketingsudvalgets beretning	Tillæg B, sp. 3577

Det er således foreslået, at det beløb, der skal pålignes de fem sekundærkommuner for regnskabsåret 1974-75, skal fastsættes af indenrigsministeren og ikke af fællesudvalget (§ 20, stk. 4). Af samme grund behøver årsbudgettet for 1974-75 først at foreligge på et senere tidspunkt end efter de ellers gældende frister. Bestemmelse herom vil blive givet i den bekendtgørelse om fællesudvalgets virksomhed, som skal udsendes af indenrigsministeren (§ 22, stk. 3). Indenrigsministeren kan i denne forbindelse bestemme, at fællesudvalget skal udøve beføjelser eller overtage opgaver, som fra 1. april 1974 tilkommer hovedstadsrådet.

Til § 25.

Med etableringen af et hovedstadsråd ovenover kommunalbestyrelser og amtsråd i hovedstadsområdet vil der blive skabt en nydannelse i dansk lokaladministration. Såvel med hensyn til valgbestemmelser som kompetence- og funktionsdeling betrædes nye veje. Det er derfor fundet rigtigt som nævnt i de almindelige bemærkninger at indsætte en revisionsbestemmelse i lovforslaget. Folketinget får herved mulighed for en efterfølgende bedømmelse af ordningen, når ordningen har virket i praksis i nogen tid.

Folketingsåret 1972-73.

Forslag til lov om <i>en amtskommune for hovedstadsområdet</i> , fremsat den 8. november 1972	
Forslag til lov om <i>udligning i hovedstadsområdet</i> , fremsat den 8. november 1972	
Indenrigsministerens fremsættelsestale for de to forslag	sp. 935
Forslag til lov om <i>et hovedstadsråd</i> , fremsat den 22. november 1972	
Niels Helveg Petersens fremsættelsestale	sp. 1376
Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et <i>plantægningsråd m. v.</i> samt om <i>kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet</i> , fremsat den 28. november 1972	
Poul Schlüters fremsættelsestale	sp. 1442
I. behandling af forslagene	sp. 1853

(Spaltenumre for Folketingstidende 1972-73, tillæg A, foreligger endnu ikke).